

»ZELENA« PRIPOROČILA ZA ORGANIZACIJO DOGODKOV V DESTINACIJI KOČEVSKO

Z željo po zmanjševanju negativnega vpliva dogodkov na naravo, okolje in lokalno skupnost morajo organizatorji prireditev, ki želijo pridobiti sofinanciranje v sklopu razpisa za sofinanciranje prireditev na Kočevskem, upoštevati tudi smernice, ki smo jih zapisali v Zelenem planu organizacije dogodkov na Kočevskem.

1. Preprečevanje in/ali zmanjševanje odpadkov na prireditvi

Velika količina nastalih odpadkov je eden glavnih izzivov, s katerimi se je potrebno spopasti pri trajnostno usmerjenih dogodkih. Z odvrženimi odpadki, kot so embalaža in promocijski materiali, nastanejo okoljska škoda in stroški. S primerno predhodno pripravo, prilagoditvami in ustrezno komunikacijo lahko organizator dogodka vpliva na potrošnjo obiskovalcev in močno zmanjša količino nastalih komunalnih odpadkov.

Organizator prireditve naj:

- se izogiba uporabi potrošnih materialov, primernih samo za enkratno uporabo (posode za hrano in pijačo, plastični varnostni trakovi, potrošni okrasni izdelki), uporaba plastične embalaže za enkratno uporabo pa je že v osnovi prepovedana;
- vpelje sistem kavcije za embalažo, primerno za večkratno uporabo;
- komunicira skrb za okolje, naravo in skupnost na prireditvi in pred njo;
- se izogiba deljenju tiskanega promocijskega materiala;
- uporabi sistem digitalnih vstopnic s QR kodami, v primeru, da je prireditev plačljiva;
- nadomesti potrošne izdelke v individualnih embalažah (čaj, sladkor, kečap, kava...) z uporabo t.i. dozirnikov, pakiranih v večjih embalažah;
- se izogiba uporabi papirnatih brisačk v toaletnih prostorih (uporabi npr. reciklirane in to komunicira);
- se dogovori z dobavitelji za uporabo dostavne embalaže za večkratno uporabo;
- daruje uporabno opremo, za katero ni predvidena naknadna uporaba;
- podarja nagrade na udeležence, ki niso materialne oziroma potrošne narave (izleti, doživetja, digitalni kuponi, ipd.) ali pa so podpora lokalnim ponudnikom (npr. izdelki, ki so prejeli kolektivno blagovno znamko [O, Kočevsko!](#)...);
- obiskovalcem ob vstopu podari lončke za pijačo (po principu kavcije ali kako drugače) in omogoči uporabo inventarja za večkratno uporabo tekom prireditve.

2. Ravnanje z odpadki

Kadar je nastajanje odpadkov na javni prireditvi neizogibno, organizator poskrbi za ustrezno zbiranje, ločevanje in odvoz odpadkov v sodelovanju s Komunalno Kočevje. Trajnostni organizator se zaveže k nenehnemu zniževanju vseh, predvsem pa mešanih ostankov odpadkov, ki končajo na odlagališčih in v sežigu.

Organizator prireditve naj:

- uporabi potrošne materiale, primerne za reciklažo, če se uporabi ni mogoče izogniti;
- organizirana "otoke" košev za odpadke, ki so ustrezno in jasno označeni. Jasna naj bodo tudi navodila za ločevanje (predlog je priložen v prilogi). Lokacije "otokov" morajo biti jasno vidne in lahko dostopne;
- uredi ločeno zbiranje po skupinah odpadkov (biološki odpadki, papir, embalaža, stekleno embalažo) – posamezne vrste odpadkov naj bodo jasno označene (predlog nalepk priložen v prilogi);
- po končani prireditvi organizira temeljito čistilno akcijo s ciljem vzpostavitve prvotnega stanja;
- v kolikor ne more zagotoviti izdelkov, ki se lahko ponovno uporabijo, obvezno uporabi biorazgradljive izdelke namesto plastičnih (izdelki iz škroba, bambusa, celuloze,...), uporaba plastične embalaže za enkratno uporabo ni dovoljena;
- uredi pravočasno sprotno praznjenje košev za smeti, da jih lahko gostje v vsakem trenutku brez iskanja, težav in kopičenja odpadkov zunaj za to predvidenih odlagalnih mest / košev / zabojnikov uporabljajo;
- se v naprej dogovori s Komunalno Kočevje o poteku prireditve, predvideni količini in tipu odpadkov, da lahko le-ta ustrezno planira odvoz komunalnih odpadkov po zaključku prireditve. V ta namen lahko na blagajni Komunale Kočevje kupi namenske (tipizirane) vrečke za odpadke, z nakupom katerih so kriti vsi stroški, ki nastanejo z zbiranjem in nadaljnjim ravnanjem s temi odpadki (več informacij: <http://www.komunala-kocevje.si/zbiranje-odpadkov-v-namenske-tipizirane-vrece/>) ali
- po zaključeni prireditvi sam poskrbi za odvoz ločeno zbranih odpadkov v Zbirni center Mozelj, in sicer vsak delovnik med 7. in 19. uro (v zimskem času do 17. ure), ob sobotah pa med 9. in 13. uro. v.

3. Prostor dogodka

Prizorišče dogodka in pripadajoča infrastruktura določajo trajnosti okvir, zunaj katerega organizatorji težko posežejo. Prireditve na prizorišču, ki je v praksi dosegljivo le z osebnim

prevozom in kjer ni električne infrastrukture, bo ne glede na trud organizatorjev za sabo pustil visok ogljični odtis. Zato je izbira primerne prostora za prireditve ključen vidik trajnostne zaveze.

Organizator prireditve naj:

- izkoristi obstoječo infrastrukturo za organizacijo novega dogodka.
- izbere prizorišče, ki ne predstavlja varnostnih, energetskih, okoljskih in drugih tveganj za lokalno prebivalstvo;
- izbere prizorišče, ki je varno za organizatorje in obiskovalce;
- se izogiba rabi zelenih površin v času razmočenih tal (prilagojen dostavni režim, zavarovanje tal s talnimi oblogami za čim manjši točkovni pritisk in obremenitev zelenih površin);
- upošteva naravovarstvene, družbene in ekonomske vplive dogodka na lokacijo;
- osvetli prostor in prizorišče z LED lučmi, ki so varčnejše kot osvetljevanje s tradicionalnimi žarnicami.

4. Kulinarična ponudba

Privlačna prireditve skoraj vedno vključuje tudi kulinarično ponudbo. Trajnostni organizator si zastavi vprašanja, kot so: od kod je hrana, kako je bila pridelana, kako je prišla, kako je postrežena/pakirana tekom prireditve in kaj se s hrano zgodi po koncu. Osnovni ideji sta, da imajo lokalni in ekološki ponudniki prednost pred drugimi in da čim manj hrane konča v smeteh.

Organizator prireditve naj:

- ponudni hrano in pijačo, proizvedeno v radiju 150 kilometrov od lokacije prireditve;
- ne ponuja pijače, pakirane v nerazgradljivih/nerecikliranih plastenkah in/ali embalažah za enkratno uporabo;
- zagotovi vsaj del kulinarične ponudbe pri gostinskih ponudnikih ter certificiranih pridelovalcih in predelovalcih kolektivne blagovne znamke *O, Kočevsko!* ([O Kočevsko » Kočevsko \(kocevsko.com\)](https://www.kocevsko.com)); sicer pa ponudi hrano in pijačo, ki odražata lokalno identiteto
- zagotovi, da je vsaj del hrane vegetarijanskega/ veganskega izvora, ki ima nižji ogljični odtis na okolje;
- promovira lokalne, sezonske in ekološke pridelane izdelke in pridelke (prek prodaje izdelkov na stojnicah naj omogoča promocijo lokalnih izdelkov in pridelkov z znamko *O, Kočevsko!*);

- spodbuja udeležence, da bidone/steklenice za pijačo prinesejo s seboj in točijo čisto pitno vodo na posebej označenih mestih/pitnikih ter jasno označi, kje se nahajajo pitniki za vodo;
- spodbuja obiskovalce, da ne kupujejo pijače v embalaži za enkratno uporabo in da pijejo vodo iz pipe;
- presežek neporabljene hrane in pijače razdeli med udeležence ali jih podari lokalnim dobrodelnim ali drugim organizacijam.

5. Zelena mobilnost

Trajnostni odnos problematizira vso nepotrebno onesnaževanje, ki ga prireditve povzroči, posredno ali neposredno. Način prihoda organizatorjev, obiskovalcev in drugih sodelujočih na prizorišče bistveno vpliva na presojo trajnosti dogodka. Osrednja želja je, da ljudje namesto zasebnih motornih prevoznih sredstev izberejo javni prevoz, kolo, hojo ali drugo obliko mobilnosti, ki za sabo pusti čim manjši ogljični odtis.

Organizator prireditve naj:

- spodbuja udeležence, da se na dogodke pripeljejo z javnim ali z deljenim zasebnim prevozom;
- informira udeležence glede možnosti uporabe javnega prevoza in kolesarskih poti, lokacij kolesarskih stojal in polnilnic za električne avtomobile;
- postavi varna kolesarska stojala;
- organizira dodatne in/ali posebne linije v javnem potniškem prometu, ki udeležencem olajšajo dostop do dogodka.

6. Promocija trajnosti

Organizator prireditve lahko upošteva vse trajnostne nasvete, a na koncu je uspeh zelene zaveze in vpliva na naravo, okolje in/ali skupnost odvisen od sodelovanja in obnašanja obiskovalcev. Zato mora organizator poseben trud nameniti informiranju obiskovalcev o trajnostni nameri in zavezi že pred začetkom in tekom dogodka.

Organizator prireditve naj:

- informira javnost o trajnostnih namenih in priložnostih destinacije in prireditve;
- seznanja medije in obiskovalce o prednostih trajnostno organiziranih prireditve;
- nagradi posebej trajnostno naravnane obiskovalce;
- določi osebo/ ekipo, ki nadzoruje ustrezno odlaganje in ločevanje odpadkov;

- spodbuja k okolju, naravi in skupnosti prijaznemu obnašanju tekom dogodka s pomočjo napovedovalca in/ali posebnih označevalnikov za odpadke, porabo energije, spoštovanje narave (označena mesta, urejene poti, (ne)poseganje v občutljive habitate in življenjski prostor živali), točenje vode iz pitnikov, zelene mobilnosti, itd. Na primer: V kolikor dogodka povezuje moderator, lahko obiskovalce že na začetku spozna z zgodbo Skrivnostnega gozda Slovenije: *»Dobrodošli v Skrivnostnem gozdu Slovenije, kjer sobivamo ljudje, živali in prastara drevesa. Naša glavna junaka sta rjavi medved in pragozd Krokar, ki je vpisan na seznam svetovne naravne dediščine Unesca. Ponosni smo na naše gozdove in našo neokrnjeno naravo, ki jo želimo takšno ohraniti tudi za prihodnje rodove, zato vas vabimo, da nam pri tem pomagate. Veliko lahko storite z majhnimi dejanji, kot je na primer pravilno ravnanje z odpadki. Poskrbite, da jih ustvarite čim manj. Tiste, ki bodo nastali, pa odnesite v ekološki kotiček, ki se nahaja... (dopolnite sami) in jih ustrezno razvrstite v ustrezne zabojnike. Pri mešanih odpadkih je potrebno trajno odstranjevanje brez reciklaže, zato poskrbimo, da bo teh čim manj. K trajnosti pa lahko prispevate tudi z nakupom lokalnih izdelkov. Kočevski kmetje pasejo živino na prostem in izdelujejo odlične sire, kočevski čebelarji pridelujejo izvrsten med z geografsko zaščitenim poreklom, kočevski rokodelci naredijo male čudeže iz naravnih materialov. Vsi najboljši izdelki in pridelki, ki jih lahko kupite danes ali prek spleta, imajo certifikat kakovosti O, Kočevsko!. V skrivnostnem gozdu Slovenije radi nabiramo gozdne sadeže in divje rastline, ki jih uporabljamo v kuhinji, pijemo vodo iz pipe, iščemo sledi gozdnih živali in dihamo svež zrak s presežkom kisika. Predvsem pa spoštujemo naravo in smo na vsakem koraku okolju prijazni. Poskrbimo skupaj, da Kočevsko ostane divje, a prijazno do narave in lokalne skupnosti. Hvala!«*
- spodbuja k okolju, naravi in skupnosti prijaznemu odnosu prek zelene zaveze do narave, okolja in lokalne skupnosti Kočevskega za obiskovalce, ki jo lahko spletno podpišejo že pred prireditvijo in na njej (s pomočjo vidne aktivacije prek QR kode);
- seznanijo udeležence z morebitnimi negativnimi vplivi dogodka na lokalno prebivalstvo, floro in favno;
- navede naj tudi predloge, kako takšne vplive zmanjšati oziroma se jim v popolnosti izogniti;
- pripravi jasno vidna in izpostavljena zelena priporočila, navodila in spodbude za varovanje naravne in kulturne dediščine;
- za sodelovanje na prireditvi izbira trajnostno naravnane ponudnike in dobavitelje.

7. Poraba energije

Dolgoročno gledano je trajnostna poraba energije morda najpomembnejši vidik okoljevarstvene zaveze. Trajnostna poraba temelji na dveh ciljih, in sicer zmanjševanju porabe energije in porabi energije, proizvedene iz obnovljivih virov.

Organizator prireditve naj:

- pripravi dokument, v katerem so opisani procesi, ki porabljajo energijo;
- se trudi doseči ogljično nevtralnost dogodka;
- se izogiba uporabi električnih generatorjev na dizelsko gorivo;
- Maksimalno izkoristi sončno / dnevno svetlobo.

8. Poročanje

Organizator prireditve naj skupaj s poročilom o prireditvi odda tudi poročilo o izvedenih aktivnostih, ki si jih je zastavil po priporočilih »Zelenih« napotkov za organizacijo prireditev v destinaciji Kočevsko in o njihovih učinkih.